

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNO
19. NOVEMBER 2025

NÁVRH NA UZNESENIE

Číslo poradia: **18**

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu na rok 2026

Mestské zastupiteľstvo mesta Brezno

I/ berie na vedomie

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu na rok 2026

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY MESTA BREZNA K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2026

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na roky 2026 (ďalej len „stanovisko“).

Návrh viacročného programového rozpočtu mesta Brezna na roky 2026 - 2028 (ďalej len „návrh rozpočtu“) bol v zákonom stanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle mesta (www.brezno.sk). Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na mestskom úrade. K návrhu rozpočtu v čase spracovania stanoviska neboli uplatnené žiadne pripomienky.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu rozpočtu, ktorý bol zverejnený zákonným spôsobom. Posudzovala som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu (ďalej len „zastupiteľstvo“).

Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Návrh rozpočtu má byť zostavený ako viacročný a programový rozpočet, ktorý sa člení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Súčasťou návrhu rozpočtu má byť aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Návrh rozpočtu obsahuje komentovaný rozbor príjmov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie, komentovaný rozbor výdavkov podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Súčasťou návrhu rozpočtu sú Príloha č. 1 – Návrh programového rozpočtu na roky 2026 – 2028, Príloha č. 2 – Návrh rozpočtu mesta Brezna na roky 2026 – 2028 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a Príloha č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2026 – 2028.

B. LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu bol zostavovaný podľa usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky (MF SR), ktoré odporúčalo všetkým subjektom verejnej správy, aj subjektom územnej samosprávy, t. j. mestám, obciam a vyšším územným celkom zostaviť a schváliť rozpočty pred 22. novembrom 2025, nakoľko 21. novembra 2025 uplynie 24-mesačná výnimka z uplatňovania opatrení ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

V čase schvaľovania návrhu rozpočtu sa uplatňuje výnimka podľa čl. 5 ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Opatrenia ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti vzťahujúce sa na územnú samosprávu:

Podľa čl. 5 ods. 6 písm. d) ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti ak výška dlhu podľa odseku 2 dosiahne 45% podielu na hrubom domácom produkte a zároveň nedosiahne 47% podielu na hrubom domácom produkte, okrem realizácie postupu podľa odseku 5 obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

Podľa čl. 5 ods. 7 písm. b) ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti ak výška dlhu dosiahne 47 % podielu na hrubom domácom produkte a zároveň nedosiahne 50 % podielu na hrubom domácom produkte, okrem realizácie postupu podľa odsekov 5 a 6 obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný rozpočet alebo prebytkový rozpočet.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) na webovom sídle zverejnila informáciu, že na konci roka 2024 dosiahol hrubý verejný dlh Slovenska 59,7 % HDP (notifikácia z 21.10.2025). Podľa odhadu RRZ by mal hrubý verejný dlh Slovenska do konca roka 2025 vzrásť na 61,8 % HDP.

Dňa 23.09.2025 vydala RRZ stanovisko k uplatneniu ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v podmienkach samosprávy:

„Dňa 21. novembra 2025 uplynie 24-mesačná výnimka z uplatňovania sankcií tretieho, štvrtého a piateho sankčného pásma ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Pre samosprávy to znamená, že od 22. novembra 2025 sa na nich bude vzťahovať povinnosť schváliť rozpočet na najbližší rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov schváleného rozpočtu predchádzajúceho roka. Samosprávy sú zároveň povinné schváliť na najbližší rok len vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet. Podľa RRZ je interpretácia ústavného zákona nasledovná: „Obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka ... “ resp. „Obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný rozpočet alebo prebytkový rozpočet.“ Znenie ústavného zákona pri schvaľovaní rozpočtu uplatňuje prísnejšie pravidlá pre územnú samosprávu než pre vládu a parlament. V prípade rozpočtu samospráv sa vyžaduje, aby schválený rozpočet v každom momente spĺňal požiadavky ústavného zákona. Znamená to, že ak obec alebo vyšší územný celok schváli na rok 2026 deficitný rozpočet (prípadne aj s medziročne rastúcimi výdavkami), počnúc 22. novembrom 2025 sa tento rozpočet dostane do rozporu s ústavnou požiadavkou mať na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet. Rozpor je potrebné odstrániť jeho zosúladením s uloženou povinnosťou, t. j. úpravou rozpočtu. V takejto situácii ani neschválenie rozpočtu samospráv do konca roku 2025 a fungovanie v rozpočtovom provizóriu by nezbavovalo samosprávu povinnosti dodržať požiadavky ústavného zákona. Z pohľadu vecných dôsledkov podľa RRZ bude uplatnenie sankcie nerastúcich výdavkov a vyrovnaného rozpočtu znamenať pomerne vážny zásah do fungovania samospráv, keďže z ekonomického hľadiska sa tieto sankcie pre samosprávy javia ako príliš prísne. Samosprávy nie sú a historicky ani neboli príčinou aktivácie sankcií dlhovej brzdy. Samosprávy ako celok mali od roku 2008 v priemere približne vyrovnané hospodárenie. Celkový dlh samospráv tvorí iba približne 2 % hrubého dlhu verejnej správy (ide o 1,6 mld. eur z 77,6 mld. eur na konci roku 2024). Na úrovni individuálnych obcí alebo VÚC by uplatnenie sankcií znemožnilo použitie už čerpaných úverov a zostatkov na účtoch z prebytkového hospodárenia v predchádzajúcich rokoch, čo by obmedzilo rozbehnuté a pripravované investičné aktivity. Vzhľadom na tvrdosť ústavného zákona voči samosprávam, ktoré majú minimálne možnosti prispieť k zníženiu celkového verejného dlhu, sa najvhodnejším riešením javí včasná novelizácia ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Konkrétne by v prípade samospráv išlo o úplné vypustenie povinnosti schváliť vyrovnaný alebo

prebytkový rozpočet (čl. 5 ods. 7 písm. b a čl. 12 ods. 6 písm. b), ako aj povinnosti mať rozpočtované nerastúce výdavky (čl. 5 ods. 6 písm. d a čl. 12 ods. 5 písm. d). Na druhej strane by sa pre samosprávy mohli v ústavnom zákone ukotviť pravidlá rozpočtovej disciplíny, ktoré sú v súčasnosti v obyčajnom zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (ako napríklad povinnosť prijímať preventívne opatrenia, ak sa ich zadlženie blíži k hranici 60 % príjmov predchádzajúceho roka, pričom podrobnosti by naďalej stanovoval obyčajný zákon). Novelizácia ústavného zákona je podľa RRZ potrebná aj z dôvodu povinnosti SR transponovať smernicu EÚ 2024/1265 do svojej legislatívy do konca roka 2025.“

Dňa 23.09.2025 vydalo MF SR stanovisko k príprave rozpočtu verejnej správy, rozpočtov miest, obcí a samosprávnych krajov na rok 2026 vo vzťahu k sankciám dlhovej brzdy:

„Dňa 21. novembra 2025 uplynie 24 mesačná výnimka z uplatňovania najprísnejších sankcií podľa ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, vrátane povinnosti schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba rozpočet s medziročne nerastúcimi výdavkami, ako aj vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, t. j. výnimka na obdobie 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde – Čl. 5 ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. S prihliadnutím na uvedené MF SR pripravuje rozpočet verejnej správy v platných zákonných podmienkach, pričom vzhľadom na očakávané obmedzenia ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti plánuje ukončenie rozpočtového procesu do 21. novembra 2025. MF SR predpokladá, že rovnako budú pri tvorbe svojich rozpočtov na rok 2026 postupovať - ako súčasť rozpočtu verejnej správy - aj subjekty územnej samosprávy, t. j. mestá, obce a vyššie územné celky. Znamená to, že subjekty rozpočtu verejnej správy, vrátane miest, obcí a vyšších územných celkov, budú v roku 2026 hospodáriť bez uvedených sankcií dlhovej brzdy v prípade, ak svoje rozpočty schvália pred 22. novembrom 2025. Povinnosť schváliť na nasledujúci rok rozpočet bez nárastu výdavkov, resp. vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, sa tak bude vzťahovať až na rok 2027, ak tieto sankcie budú stále aktuálne. Toto stanovisko MF SR bolo komunikované so zástupcami samospráv priebežne už od marca 2025. MF SR eviduje, že vo vzťahu k rozpočtom samospráv má odlišné stanovisko Rada pre rozpočtovú zodpovednosť. V Správe o plnení pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti za rok 2024 z augusta 2025 uvádza, že znenie ústavného zákona pri schvaľovaní rozpočtu uplatňuje prísnejšie pravidlá pre územnú samosprávu než pre vládu a parlament a preto aj pri schválení rozpočtu pred 22. novembrom 2025 bude potrebné, aby samospráva úpravou svojich rozpočtov zabezpečila ich zosúladenie so sankciami dlhovej brzdy. MF SR vyjadruje zásadný nesúhlas s názorom, že ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti uplatňuje výberovo prísnejšie pravidlá pre územnú samosprávu než vládu a parlament. Práve naopak, ústavný zákon vo svojich ustanoveniach - ako aj v znení dôvodovej správy - vyjadruje požiadavku zosúladenia rozpočtov subjektov verejnej správy pri uplatňovaní sankcií, pričom podľa dôvodovej správy „Týmto sa zjednotí celý rozpočtový proces, ktorý bude prebiehať v „ núdzovom“ režime a zabezpečí sa spolupráca a kooperácia všetkých subjektov verejnej správy.“

Vzhľadom na rozdielne výklady ustanovení ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti odporúčam sledovať ďalší vývoj a to aj s ohľadom na skutočnosť, že pri zostavovaní rozpočtu na rok 2027 už nebude platiť 24 mesačná výnimka z uplatňovania najprísnejších sankcií dlhovej brzdy. Ak tieto sankcie budú platiť, tak mesto bude musieť na rok 2027 schváliť vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu roka 2026.

B. FINANČNÉ VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, očakávané plnenie a čerpanie rozpočtu k 31. 12. 2025, monitoring legislatívnych vplyvov

na príjmovú a výdavkovú časť rozpočtu a konsolidačné opatrenia, ktoré ovplyvnili návrh štátneho rozpočtu a návrh rozpočtu verejnej správy, vrátane samosprávy.

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená zákonná podmienka podľa § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Mesto plánuje v roku 2026 hospodáriť so schodkom rozpočtu vo výške 11 439 095 €.

Bežný rozpočet je navrhnutý ako vyrovnaný, kapitálový rozpočet ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu vo výške 11 439 095 € má byť krytý návratnými zdrojmi financovania – úverom zo ŠFRB, úverom z Environmentálneho fondu a bankovým investičným úverom.

V návrhu rozpočtu sa neuvažuje s vytvorením prebytku bežného rozpočtu, z ktorého by bolo možné hradiť splátky istiny úverov, čo považujem za rizikový prvok návrhu rozpočtu.

Na realizáciu výdavkov kapitálového rozpočtu vo výške 17 888 811 € sa počíta s príjmami z predaja majetku (687 731 €), grantmi a transfermi (4 899 716 €) a s prijatými návratnými zdrojmi financovania (12 301 364 €). Mesto plánuje splátky istiny úverov financovať z kapitálových príjmov z predaja majetku, čo vzhľadom na ich vývoj v uplynulých rokoch považujem za problém.

Už v minulom roku som upozorňovala na riziko, že v prípade nenaplnenia príjmov v čase reálnej potreby výdavkov môže dôjsť k problémom s likviditou – na začiatku roka pri bežných výdavkoch a počas roka pri realizácii investičných rozvojových programov. Toto hrozí na začiatku roku 2026, keď bude potrebné uhradiť už realizované kapitálové výdavky a splátky istiny úverov za 1. štvrtrok 2026. Mesto v tom čase nebude mať dostatočné zdroje a je tak nútené prijať krátkodobý úver vo výške 900 000 €.

Na základe uvedeného odporúčam, aby mesto prijalo opatrenia, ktoré

- zvýšia bežné príjmy a znížia bežné výdavky,
- umožnia dosiahnuť prebytok bežného rozpočtu, z ktorého bude možné hradiť splátky istiny úverov,
- zabezpečiť naplnenie kapitálových príjmov, ktoré sú spolu s úvermi jediným zdrojom financovania investičných rozvojových programov mesta.

Ak mesto v nasledujúcich rokoch nezabezpečí dosiahnutie prebytku bežného rozpočtu, nebude mať dostatočné zdroje na krytie svojich záväzkov a bude nútené opakovane prijímať nové úvery. Tento prístup by v kontexte aktuálnej úrovne dlhu a dlhovej služby predstavoval značné riziko pre budúcu finančnú stabilitu mesta.

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyšším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2025 (o cca 2 300 tis.€). Oproti očakávanej skutočnosti plnenia bežných príjmov k 31.12.2025 ide o pokles (cca o 1 200 tis.€).

Vývoj bežných príjmov :

v €

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov	Skutočnosť plnenia bežných príjmov
2015	10 335 189	11 781 377
2016	10 586 098	12 877 995
2017	11 546 875	14 154 932
2018	12 882 514	16 526 080

2019	14 382 418	16 047 185
2020	16 839 810	17 452 508
2021	15 547 940	18 037 035
2022	17 587 741	20 014 225
2023	19 181 857	22 611 166
2024	20 335 295	26 150 700
2025	23 396 363	očakávaná skutočnosť- 26 933 461
2026 - návrh	25 700 112	

Z vývoja bežných príjmov za uplynulé obdobie je zrejмый opatrný prístup k ich rozpočtovaniu. Skutočnosť plnenia bežných príjmov je vždy vyššia ako rozpočet. Odporúčam, aby v prípade rastu bežných príjmov, tieto smerovali do prebytku bežného rozpočtu, z ktorého by sa vykryli splátky úverov.

V návrhu rozpočtu sa očakáva zvýšenie daňových príjmov aj nedaňových príjmov oproti očakávanej skutočnosti roku 2025 aj oproti schválenému rozpočtu roku 2025. Pri grantoch a transferoch sa rozpočtuje ich pokles oproti očakávanej skutočnosti roku 2025:

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Daňové príjmy	12 294 532,12	12 316 847,26	10 965 070	10 914 550	11 762 001	12 033 125	12 517 594
Nedaňové príjmy	2 122 818,47	4 860 125,12	4 571 820	4 443 462	4 680 412	5 008 618	5 008 618
Granty a transfery	8 193 815,66	8 973 728,06	7 859 473	11 575 449	9 257 699	9 212 057	9 212 057

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom podielovej dane územnej samosprávy, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby.

Vývoj daňových príjmov:

v €

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov
2015	6 861 031	6 969 997
2016	7 218 360	7 598 500
2017	7 885 360	8 116 320
2018	8 285 360	8 775 530
2019	9 454 675	9 546 922
2020	10 407 223	10 004 683
2021	9 860 335	10 442 811
2022	10 457 139	11 187 055
2023	11 909 743	12 294 532
2024	12 176 248	12 316 847
2025	10 965 070	očakávaná skutočnosť - 10 914 550
2026 - návrh	11 762 001	

Návrh rozpočtu daňových príjmov je vyšší ako očakávaná skutočnosť za rok 2025, na raste sa podieľa najmä podielová daň územnej samosprávy a v menšej miere aj daň z nehnuteľnosti.

V návrhu rozpočtu je výnos podielovej dane územnej samosprávy rozpočtovaný v zmysle prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky na rok 2026:

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
--	--------------------	--------------------	-------------------------------	---------------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

Podielová daň	9 558 510,66	9 443 264,92	8 051 400	8 059 050	8 831 501	9 102 625	9 587 094
---------------	--------------	--------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Oproti očakávanej skutočnosti za rok 2025 sa rozpočtuje vyšší výnos dane podielovej dane územnej samosprávy (o 800 tis. €).

Návrh rozpočtu príjmov z daní z nehnuteľnosti a z daní za tovary a služby vychádza zo schválených všeobecne záväzných nariadení mesta (VZN):

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Daň z nehnuteľnosti	1 656 115,99	1 748 113,14	1 655 000	1 655 000	1 730 000	1 730 000	1 730 000
Dane za tovary a služby	1 079 438,57	1 125 264,20	1 258 170	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Sankcie uložené v daňovom konaní	466,90	205,00	500	500	500	500	500

Daň z nehnuteľnosti je tvorená daňou z pozemkov, daňou zo stavieb a daňou z bytov a nebytových priestorov:

v €

Daň	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
z pozemkov	307 965,68	273 982,17	285 000	280 000	280 000	280 000	280 000
zo stavieb	1 158 875,55	1 248 474,79	1 180 000	1 185 000	1 240 000	1 240 000	1 240 000
z bytov a nebytových priestorov	189 274,76	225 656,18	190 000	190 000	210 000	210 000	210 000

V nasledujúcich rokoch sa plánuje rovnaký výnos dane z nehnuteľnosti, čo znamená, že sa neuvažuje so zmenou sadzieb týchto daní v nasledujúcom období.

Dane za tovary a služby predstavujú dane podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a príslušného VZN:

v €

Daň	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
za psa	17 539,91	17 283,25	16 000	16 000	17 000	17 000	17 000
za nevýherné hracie automaty	300,00	318,90	500	300	319	319	319
za predajné automaty	607,50	1 175,00	1 137	1 444	1 175	1 175	1 175
za užívanie verejného priestranstva	226 407,70	232 167,85	228 533	225 000	220 000	220 000	220 000
za komunál. odpad	813 943,46	848 917,00	990 000	937 256	939 506	939 506	939 506
za ubytovanie	20 640,00	25 402,20	22 000	20 000	22 000	22 000	22 000

V rokoch 2027 a 2028 sa uvažuje s rovnakým výnosom daní z tovarov a služieb, čo znamená, že sa neočakáva zmena sadzieb týchto daní v nasledujúcich rokoch.

S ohľadom na výšku daňových pohľadávok a rozpočet príjmov zo sankcií uložených v daňovom konaní, odporúčam, aby sa mesto ako správca dane zaoberalo vymáhaním a uplatňovaním sankcií uložených v daňovom konaní, ktoré sú rozpočtované na veľmi nízkej úrovni (a na veľmi nízkej úrovni sú aj plnené).

Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu nedaňových príjmov je vyšší ako schválený rozpočet na rok 2025 aj ako očakávaná skutočnosť k 31.12.2025, dôvodom je vyšší rozpočet administratívnych a iných poplatkov.

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	1 393 642,70	3 108 621,94	2 828 527	2 449 708	1 801 695	2 119 901	2 119 901
Administratívne a iné poplatky	849 265,34	1 541 366,05	1 694 143	1 780 683	2 798 417	2 798 417	2 798 417
Úroky	1 405,55	5 498,10	5 000	2 400	3 200	3 200	3 200
Iné nedaňové príjmy	179 609,93	204 639,03	44 150	210 671	77 100	87 100	87 100

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku tvoria príjmy mesta z prenájmu pozemkov, budov, bytov, nebytových priestorov, z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia:

- príjmy z prenajatých pozemkov fyzickým a právnickým osobám sú rozpočtované vo výške 783 700 €, ide o výrazný pokles oproti roku 2025 (2 084 280 €);
- príjmy z prenajatých budov a objektov (bytové a nebytové priestory) sú rozpočtované vo výške 627 298 €, ide o výrazný nárast oproti minulému roku (265 000 €); z toho najväčší nárast predstavujú príjmy z nájomných bytov (495 748 €, minulý rok - 120 000 €), príjmy z prenájmu nebytových priestorov sú na rovnakej úrovni (125 000 €);
- príjem z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia už nie je rozpočtovaný v zmysle zmluvy so spoločnosťou VEOLIA Energia Brezno a. s. ale v zmysle zmluvy so spoločnosťou ENERGIE BREZNO, s.r.o. vo výške 390 697 €,

V návrhu rozpočtu administratívnych poplatkov a platieb sa rozpočtuje ich výrazné zvýšenie oproti minulým obdobiam. Dôvodom sú rozpočtované príjmy rozpočtových organizácií zriadených mestom.

Základné školy s materskými školami:

- za školné – príspevky prijaté od rodičov a iných osôb, ktorí majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť - 203 500 €,
- z réžie v školskom stravovaní - 192 000 €,
- za stravné (na potraviny) - 406 000 €.

Zariadenie sociálnych služieb LUNA:

- za služby v zariadení pre seniorov - 865 824 €,
- za služby v dennom stacionári - 27 180 €,
- za služby od všeobecnej zdravotnej poisťovni - 109 732 €,
- za stravovanie klientov ZPS Boženka - 99 280 €,
- za stravovanie zamestnancov - 13 950 €.

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sú rozpočtované transfery, ktoré budú mestu poskytované z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo štátneho rozpočtu. Mesto rozpočtuje bežné granty a transfery v celkovej rozpočtovanej výške 9 257 699 €.

V návrhu rozpočtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytovaných grantoch a transferoch (poskytovateľ a výška grantu a transferu).

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV

Mesto v návrhu rozpočtu rozpočtuje plnenie kapitálových príjmov vo výške 6 449 716 (v roku 2025 - 4 995 131 €, v roku 2024 - 2 039 915 €), z toho vlastné príjmy z predaja majetku až vo výške 1 550 000 € (v roku 2025 – 300 000 €, v roku 2024 - 273 540 €).

Vývoj kapitálových príjmov:
v €

Rok	Rozpočet kapitálových príjmov	Skutočnosť plnenia kapitálových príjmov
2015	5 724 845	5 025 153
2016	2 442 925	2 286 490
2017	20 000	545 010
2018	3 471 000	1 558 233
2019	3 329 892	1 353 521
2020	4 929 941	2 457 441
2021	4 981 499	2 329 105
2022	13 608 646	5 086 129
2023	15 758 526	9 436 994
2024	2 039 915	2 246 748
2025	4 995 131	očakávaná skutočnosť – 1 121 800
2026 - návrh	6 449 716	

Kapitálové príjmy tvoria príjmy z predaja majetku a kapitálové granty a transfery:
v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Príjem z predaja majetku	1 485 467,50	543 920,49	300 000	110 000	1 550 000	350 000	350 000
Tuzemské kapitál. granty a transfery	7 951 527,21	1 702 827,72	4 695 131	1 011 800	4 899 716	0	0
Zahraničné kapitál. granty a transfery	0,00	0,00	0	36 800	0	0	0

V návrhu rozpočtu sú rozpočtované vlastné kapitálové príjmy z predaja majetku mesta, ktorých plnenie bolo v minulých rokoch problematické. Návrh rozpočtu na rok 2025 bol nastavený pomerne realisticky – príjem z predaja majetku bol plánovaný vo výške 300 tis. €, avšak ani tento plán sa do konca roka nenaplní. Očakávaná skutočnosť za rok 2025 je len 110 tis. €.

V návrhu rozpočtu sú rozpočtované kapitálové granty a transfery, ktoré má mesto zmluvne zabezpečené:

- cyklotrasa Brezno – Valaská - 3 471 673€ (minulý rok - 3 927 785 €, očakávaná skutočnosť plnenia k 31.12.2025 – 500 000 €)
- projekt: Malá vodná nádrž (EU+ŠR)- 693 661 €
- projekt: Obnova budovy - MRŠ 1 (EU,ŠR) - 549 806 €
- projekt: MRK-Modernizácia MK Jarmočisko - 131 317 €
- projekt: MRK-Kontajnerové stojisko v osídleniach MRK - 53 259 €

Naplnenie týchto kapitálových príjmov je pre mesto kľúčové, keďže spolu s úvermi tvoria jediný zdroj financovania investičných rozvojových programov.

V rokoch 2027 a 2028 sa uvažuje s podstatne nižším plnením vlastných kapitálových príjmov, čo zodpovedá reálnejšiemu odhadu ako návrh na rok 2026.

V návrhu rozpočtu na roky 2027 a 2028 nie sú rozpočtované kapitálové granty a transfery, čo znamená, že mesto zatiaľ nemá zmluvne zabezpečené financovanie investičných rozvojových programov z externých zdrojov. Táto skutočnosť nie je v súlade s rozsahom rozpočtovaných investičných zámerov mesta. V návrhu rozpočtu nie je uvedené, z akých zdrojov plánuje mesto tieto programy financovať. Cudzie zdroje rozpočtované nie sú, vlastné zdroje mesto nemá, a po prijatí plánovaných úverov v roku 2026 nebude možné v nasledujúcom období počítať s prijímaním ďalších úverov.

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Rozpočet bežných výdavkov reflektuje na potreby samosprávy a na činnosti, ktoré samospráva musí v zmysle zákona o obecnom zriadení zabezpečovať.

V roku 2026 sa uvažuje so zvýšením rozpočtu bežných výdavkov oproti schválenému rozpočtu bežných výdavkov na rok 2025 (cca o 3 500 tis. €) a tiež so zvýšením bežných výdavkov oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2025 (cca o 1 000 tis. €).

Vývoj bežných výdavkov:
v €

Rok	Rozpočet bežných výdavkov	Skutočnosť čerpania bežných výdavkov
2010	8 784 706	10 236 121
2011	9 009 222	9 499 690
2012	8 880 071	9 574 932
2013	9 058 977	9 848 449
2014	9 302 864	10 231 029
2015	9 258 536	10 129 284
2016	9 319 295	10 785 941
2017	10 182 585	12 028 711
2018	11 114 655	14 070 412
2019	13 929 139	15 589 321
2020	15 542 278	15 182 727
2021	14 617 461	16 341 681
2022	17 258 349	18 359 181
2023	19 181 857	21 490 126
2024	20 335 295	22 902 219
2025	22 170 106	očakávaná skutočnosť – 24 738 834
2026 - návrh	25 700 112	

Mesto plánuje v roku 2026 hospodáriť s vyrovnaným bežným rozpočtom a nerozpočtuje prebytok, z ktorého by bolo možné hradieť splátky istiny úverov, tak ako tomu bolo v predchádzajúcom roku.

Toto rozhodnutie nepovažujem za pozitívne, pretože splácanie úverov predstavuje záväzok mesta, ktorý má byť podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy hrađený prednostne. Ak mesto nedisponuje rezervným fondom, je potrebné zabezpečiť splácanie svojich záväzkov zo zdrojov, ktoré vykazujú väčšiu stabilitu. Vzhľadom na nedostatok zdrojov na splácanie úverov, ako aj na financovanie investičných rozvojových programov, odporúčam, aby rast bežných vlastných príjmov nebol automaticky premietnutý do rastu bežných výdavkov.

Cieľom by malo byť, aby sa v priebehu rozpočtového roka vytváral prebytok bežného rozpočtu, ktorý by umožnil financovať nielen splátky istiny úverov, ale aj časť investičných rozvojových programov mesta.

Vývoj mzdových výdavkov – mesto bez rozpočtových a príspevkových organizácií:

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2010	1 360 097	1 299 332
2011	1 570 790	1 396 215
2012	1 378 874	1 362 634
2013	1 330 594	1 347 696
2014	1 366 905	1 414 925
2015	1 332 716	1 432 308
2016	1 332 716	1 571 184
2017	1 481 805	1 631 753
2018	1 608 940	1 784 089
2019	1 960 832	1 944 786
2020	2 431 191	2 046 786
2021	2 061 315	2 178 795
2022	3 020 691	2 547 304
2023	3 050 682	2 808 395
2024	3 034 650	3 243 352
2025	3 410 718	očakávaná skutočnosť – 3 456 212
2026 - návrh	3 528 069	

Podľa návrhu rozpočtu výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zamestnancom mesta sú rozpočtované v súlade s uzatvorenými pracovnými zmluvami a platovými výmermi.

Vývoj prevádzkových výdavkov (tovary a služby) - mesto bez rozpočtových a príspevkových organizácií:

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2010	2 313 373	2 479 435
2011	1 471 909	1 911 910
2012	1 576 449	1 924 146
2013	1 933 719	1 876 054
2014	1 794 551	1 807 720
2015	1 527 875	1 331 669
2016	1 345 861	1 514 701
2017	1 390 593	1 784 813
2018	1 518 707	2 594 782
2019	2 529 206	2 854 847
2020	2 991 902	2 403 675
2021	2 215 946	2 580 413
2022	2 884 324	2 743 701
2023	3 213 752	3 098 645
2024	2 632 166	5 066 855
2025	2 963 677	očakávaná skutočnosť - 2 736 737
2026 – návrh	3 636 717	

Podľa návrhu rozpočtu výdavky na tovary a služby sú rozpočtované vyššie ako je očakávaná skutočnosť v roku 2025; ide najmä o rast výdavkov na materiál, opravy a údržbu.

Návrh rozpočtu tovarov a služieb podľa ekonomickej klasifikácie:

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
631 - Cestovné náhrady	4 820,76	11 384,84	5 400	22 000	4 400	4 400	4 400
632 - Energie	413 306,17	564 162,05	557 694	655 109	621 732	621 732	621 732
633 - Materiál	192 097,12	208 597,87	262 222	170 000	290 858	212 698	212 698
634 - Dopravné	53 161,43	67 256,43	58 910	60 000	70 490	70 490	70 490
635 - Údržba	845 500,19	339 566,20	329 840	220 000	788 756	283 996	283 996
636 - Nájomné	35 495,88	49 336,50	46 700	46 700	56 240	56 240	56 240
637 - Služby	1 554 264,01	1 620 232,49	1 702 911	1 562 928	1 804 241	1 773 769	1 773 769

Výdavky na financovanie rozpočtových organizácií – škôl a školských zariadení:

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
ZŠ s MŠ Pionierska 2	3 308 784,64	3 789 341,54	2 957 724	3 808 091	3 272 738	3 272 738	3 272 738
ZŠ s MŠ Pionierska 4	3 361 624,51	3 863 784,63	3 145 461	4 035 375	3 672 170	3 672 170	3 672 170
ZŠ s MŠ MPČL	2 061 517,15	2 361 215,44	1 946 788	2 508 936	2 354 637	2 354 637	2 354 637
Základná umelecká škola	639 378,00	738 500,80	720 814	736 149	812 961	812 961	812 961
Centrum voľného času	185 032,79	189 089,48	181 353	197 040	201 069	201 069	201 069

Transfery rozpočtovým organizáciám sa rozpočtujú na základe očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva a tiež na základe vývoja podielovej dane samosprávam. Výdavky na školstvo sú z veľkej časti (základné školy a materské školy) závislé od transferov zo štátneho rozpočtu (normatívov) a je tak zrejmé, že výdavky na základné školy a materské školy sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Podľa návrhu rozpočtu výdavky na školy a školské zariadenia sú rozpočtované nižšie ako je očakávaná skutočnosť v roku 2025 (okrem ZUŠ a CVČ).

V rokoch 2027 a 2028 sa uvažuje s nerastúcimi výdavkami na školy a školské zariadenia, čo sa nezhoduje so spôsobom normatívneho financovania základných škôl a materských škôl zo štátneho rozpočtu a financovania originálnych školských kompetencií v súlade s vývojom podielovej dane samosprávam.

Výdavky na financovanie rozpočtovej organizácie – zariadenie sociálnych služieb LUNA:

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2.polrok 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Technické služby				755 000	1 982 858	1 982 858	1 982 858

V rokoch 2027 a 2028 sa uvažuje s nerastúcimi výdavkami na financovanie zariadenia sociálnych služieb LUNA.

Výdavky na financovanie príspevkovej organizácie:
v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Mestské služby, kultúra a šport (MSKŠ)	3 366 323,40	3 493 796,30	3 716 628	3 623 347	2 900 000	2 900 000	2 900 000

Návrh rozpočtu pre MSKŠ je výrazne nižší oproti schválenému rozpočtu roku 2025 ako aj oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2025 (cca o 700 tis. €).

Bežný príspevok je rozpočtovaný na jednotlivé činnosti, ktoré príspevková organizácia zabezpečuje, najmä správa a údržba miestnych komunikácií, zber, preprava a zhodnocovanie odpadov, udržiavanie parkov, sadov, detských ihrísk, prevádzku verejného WC a cintoríny, prevádzka verejného osvetlenia, prevádzkovanie športových zariadení a podpora komunálneho športu, prevádzkovanie kultúrnych zariadení a zabezpečenie spoločenských a kultúrnych akcií v meste ako aj vydávanie novín a prevádzka mestského rozhlasu.

V rokoch 2027 a 2028 sa uvažuje s nerastúcimi výdavkami na financovanie príspevkovej organizácie MSKŠ.

V návrhu rozpočtu je uvedený aj rozpis transferov jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, v rámci ktorého sú rozpočtované aj dotácie poskytované z rozpočtu mesta. Podľa zákona o rozpočtových pravidel územnej samosprávy sa v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok dotácie rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov, tieto kritéria sú splnené až následne tým, že poskytované dotácie sa následne ešte schvaľujú uznesením zastupiteľstva v súlade so zákonným ustanovením.

Na zabezpečenie dopravnej obslužnosti mesta, na základe Zmluvy o výkone vo verejnom záujme je rozpočtovaný pre dopravcu – SAD Zvolen bežný transfer:

v €

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Schválený rozpočet 2025	Očakávaná skutočnosť 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
SAD Zvolen	303 465,90	163 057,00	700 000	465 000	400 000	400 000	400 000

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2026 podľa funkčnej klasifikácie je spracovaný s komentárom čerpania výdavkov podľa jednotlivých činností.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s rozpočtom kapitálových výdavkov vo výške 17 888 811 € (v roku 2025 to bolo - 7 812 587 € a v roku 2024 - 5 924 523 €). Rozpočet kapitálových výdavkov je nastavený na zdroje, ktorými sú podľa návrhu rozpočtu kapitálové príjmy, najmä granty a transfery, úver zo ŠFRB, úver z Environmentálneho fondu a bankový investičný úver.

V rokoch 2027 a 2028 sa rozpočtujú kapitálové výdavky na úrovni, ktorá nezodpovedá vysokému počtu (cca 255) rozpracovaných investičných rozvojových programov.

FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu príjmových finančných operácií vo výške 13 201 364 € sa počíta len so zapojením návratných zdrojov financovania, konkrétne úveru zo ŠFRB na výstavbu nájomných bytov, úverov z Environmentálneho fondu, bankového investičného úveru a krátkodobého úveru.

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií vo výške 1 762 269 € (v roku 2025 - 1 224 055 €, nárast o 538 214 €) sú uvedené splátky návratných zdrojov financovania:

1. splátka istiny úveru z r. 2005	51 600 €
2. splátka istiny úveru z r. 2009	100 421 €
3. splátka istiny zlikvidovaného Hotela Ďumbier s.r.o.	6 344 €
4. splátka ŠFRB (nájomné byty Nálepškova)	17 360 €
5. splátka ŠFRB (nájomné byty Mazorník)	13 384 €
6. splátka ŠFRB (nájomné byty ŠLN)	21 394 €
7. splátka ŠFRB (Dom seniorov a denný stacionár)	27 549 €
8. splátka ŠFRB (výstavba nájomné byty MPČĽ)	137 416 €

Oproti minulým rokom k splátkam istiny návratných zdrojov financovania pribudli splátky:

1. istiny investičného úveru z r. 2023	191 784 €
2. istiny úverov z EF	
• Kompostáreň I.	1 248 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ MPČĽ	10 884 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ Hradby	8 592 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ B. Nemcovej	2 820 €
• Vnútroblok sídlisk – ŠLN II.	10 668 €
• Vnútroblok sídlisk – 9. mája vstup	5 628 €
• Vnútroblok sídlisk – MPČĽ	7 404 €
• Kompostáreň II.	23 844 €
• Plaváreň	125 000 €

V roku 2026 k splátkam istiny návratných zdrojov financovania pribudnú splátky:

1. istiny krátkodobého úveru	900 000 €
2. istiny úveru zo ŠFRB (nájomné byty Sekurisova)	39 920 €
3. istiny úverov z EF	
• Kompostáreň I.	1 248 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ MPČĽ	10 884 €
• Obnova budovy MRŠ 1	24 643 €
• Vozidlo na zber odpadu	2 627 €
• Vozidlo na el. pohon	3 280 €
• Výmena svietidiel VO	1 640 €
• Vodozádržné opatrenie – Nový cintorín	16 788 €
• Obnova ZŠ MPČĽ	10 031 €

Investičný úver vo výške 8 000 000 € v roku 2026 nebude splácaný, splácanie sa plánuje na nasledujúce roky.

V návrhu rozpočtu je plánované, že splátky istiny návratných zdrojov financovania - úverov budú financované z kapitálových príjmov z predaja majetku a z krátkodobého úveru.

Upozorňujem na rast dlhu a dlhovej služby mesta a pokles disponibilných zdrojov, z ktorých je možné realizovať splácanie návratných zdrojov financovania.

C. ZHODNOTENIE NÁVRHU PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (ďalej len „program obce“).

Viacročný rozpočet mesta má byť strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce sa predkladá na schválenie v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a súčasne sa predkladá na schválenie aj rozpočet výdavkov podľa programu obce.

Pre úspešnú implementáciu programového rozpočtovania v miestnej a regionálnej územnej samospráve Ministerstvo financií SR ako metodickú pomôcku zverejnilo nasledovné dokumenty:

- Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Prehľad najlepších príkladov rozpočtovania na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Zborník obsahujúci príklady správne aj nesprávne formulovaných zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Informačný dokument o programovom rozpočtovaní, jeho výhodách a význame pre zlepšenie rozhodovacieho procesu s príkladmi aplikácie v zahraničí

Podľa uvedených dokumentov programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobo dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov, zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb obyvateľstvu, zabezpečiť transparentný a zodpovedný prístup pri rozdeľovaní a čerpaní verejných prostriedkov. Dôležité je pri tvorbe programového rozpočtu zadefinovanie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov, čo v praxi znamená, že programový rozpočet nemá obsahovať len informácie o príjmoch a výdavkoch, ale aj informácie o tom, aké zámery, aké ciele a aké výsledky budú dosiahnuté. Programové rozpočtovanie tak kladie dôraz najmä na vzťah medzi rozpočtovými zdrojmi a dosiahnutými výsledkami.

Pri tvorbe programového rozpočtu ide najmä o vytvorenie programovej štruktúry a rozdelenie výdavkov rozpočtu do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov a projektov, formulovanie zámerov a cieľov, vytvorenie merateľných ukazovateľov. Programy majú obsahovať zámery a ciele a merateľné ukazovatele, ktoré upriamujú pozornosť na efektívnosť, účinnosť a výkonnosť. Zámery sú formou na vyjadrenie očakávaného pozitívneho dôsledku dlhodobého plnenia cieľov, predstavujú najvyššiu strategickú úroveň, víziu, ku ktorej obec smeruje. Ciele sú formou na vyjadrenie konkrétnych výsledkov a výstupov, ktoré sa musia dosiahnuť, aby sa naplnil zámer.

Návrh rozpočtu obsahuje Prílohu č. 1 – Návrh programového rozpočtu na roky 2025 – 2027 (ďalej len „návrh programového rozpočtu“). Podľa návrhu programového rozpočtu sú výdavky rozpočtu mesta alokované do 9 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy, niektoré aj na prvky a projekty. V rámci programov, podprogramov, prvkov a projektov sú zadefinované zámery, zodpovednosť, ciele a merateľné ukazovatele. Výdavky programového rozpočtu nie sú rozpočtované v štruktúre podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti - návrh rozpočtu na roky 2026 – 2028, schválený rozpočet 2025, údaje o očakávanej skutočnosti k 31.12.2025, skutočné čerpanie za roky 2024 a 2023.

Návrh rozpočtu okrem Prílohy č. 1 – Návrh programového rozpočtu na roky 2026 – 2028 obsahuje aj Prílohu č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2026 – 2028. V Prílohe č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2026 – 2028 je uvedený rozpočet investičných akcií v štruktúre podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Podľa Prílohy č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2026 – 2028 mesto má rozpracovaných 255 rozvojových programov (v roku 2025 to bolo 225 rozvojových programov, v roku 2024 - 217 rozvojových programov, v roku 2023 - 56 rozvojových programov).

V komentári k návrhu rozpočtu je uvedené, že v roku 2026 sa uvažuje s realizáciou 43 rozvojových programov podľa Prílohy č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2026 – 2028.

Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2026 – 2028 nie je spracovaný podľa ekonomickej a funkčnej rozpočtovej klasifikácie, v mnohých prípadoch nejde o rozvojové programy – investičné akcie, ale o obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku z kapitálových výdavkov. Opätovne odporúčam, aby sa urobila „inventúra“ rozvojových programov; navrhujem obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nezaraďovať do rozvojových programov – investičných akcií.

D. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU ROZPOČTU – ODBORNÉ STANOVISKO

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2026 – 2028 konštatujem, že návrh rozpočtu je zostavený v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti a so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená zákonná podmienka podľa § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V stanovisku som pomenovala riziká návrhu rozpočtu, ktoré je potrebné eliminovať dôslednou kontrolou plnenia príjmov zo strany mesta a regulovaným čerpaním výdavkov so zachovaním princípov hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných finančných prostriedkov.

Ing. Ingrid Konečná Veverková
hlavná kontrolórka mesta Brezna